

Kladno 4. 7. 2021

Základ kázání: 1.K 1, 18-25

18 Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. **19** Je psáno: ‚Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhnou.‘

20 Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? **21** Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. **22** Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, **23** ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, **24** ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. **25** Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.

Kázání

Sourozenci v Kristu, pátá neděle po svaté trojici nám přináší téma o bláznovství kříže. Jak to uchopit, co k tomu říct? Víme, co je kříž, jak vypadá, ale to slovo o kříži, ten význam, to je problém. Ten začíná už tím, že vlastně nevíme, jak uchopit Boha. Naše lidské poznání je založené více na empirickém poznání.

Řeknu vám, jak jsem se poprvé setkal s tímto textem o bláznovství kříže od apoštola Pavla. Začnu retrospektivním vyprávěním. Vráťím se do minulosti, a budete moci nahlédnout, jak se v jedné africké zemi učí fyzika a chemie bez laboratoře.

Vzpomínám na zajímavé hodiny přírodovědy, kdy jsme udělali úvod do fyziky a chemie. Pan učitel přinesl do třídy mnoho druhů ovoce, a prosil nás, abychom je vyjmenovali a uvedli, proč se tak jmenují. Neměli jsme laboratoře, museli jsme se spokojit s jednoduchými experimenty. Vysvětlovali jsme, že mango je mango, protože tak vypadá, a roste na mangovníku. Podobně jsme popsali papáju, pomeranč, citron, a některé zeleniny jako batát, mrkev a rajčata. Pak jsme popsali rozdíl mezi jednotlivými ovoci a zeleninami. Mango je oválné a malé, papája je velká, pomeranč je kulatý, mrkev je malá a křehká, batát je tvrdý, rajče je měkké. Učitel nás pochválil a uvedl, že jsme popsali vlastně fyzikální vlastnosti ovoce a zelenin. Dále už mluvil jen učitel a vysvětlil mnoho jiného, co patří do fyziky, nakonec jsme malovali, měřili, vážili apod.

V jiný den jsme s výukou pokračovali. Těšili jsme se, co zas bude. Učitel přinesl stejná ovoce, stejné zeleniny. Ve třídě jsme měli čtyři džbány, kanystr s vodou, a nějaký tajný pytel. Některá ovoce byla krájená, až to vypadalo na oslavu něčích narozenin. Učitel nám zavázal oči a každý si ochutnal pár druhů ovoce a zeleniny. Zas nás prosil, abychom popsali, co jíme. Závěr byl jednoduchý. Poznání jídla podle chutě a vůně už odkazuje na chemii. Se zavázanýma očima jsme mango nemohli poznat podle vzhledu. Poznali jsme jej jen podle chuti a vůně.

Potom jsme sledovali, jak učitel nalil vodu do všech čtyř džbánů. Jeho prosbu, abychom popsali co je v každém džbánu, jsme brali za hloupou a zbytečnou, když do všech nalil vodu ze stejného kanýstru. Ale učitel je pán, a my jsme byli jen žáci. Udělali jsme, co chtěl. Nakonec nás poslal do nedalekého lesa, abychom našli něco, čím bychom sami dokázali vysvětlit rozdíl mezi fyzikou a chemií.

Po návratu nás znovu prosil, abychom si zopakovali úkol a popsali, co je ve džbánech. Přišlo nám to jako legrace a pokus nás nachytat. V uvozovkách, nenechali jsme se nachytat, a řekli jsme, že ve džbánech je voda.

Další úkol byl, abychom si z každého džbánu tu vodu ochutnali s použitím lžiček, které jsme si přivezli z domu. V prvním džbánu byla normální voda, v druhém slaná voda, ve třetím sladká. Ze čtvrtého džbánu jsme museli pít všichni naráz. Prý pochopíme pak význam. Každý nabral do své lžičky. Učitel zavelel, raz, dva, teď! Fuj, to bylo hnusné. Moc hořká voda. No, spíš to byl lék. Učitel v ní totiž rozpustil chinin. Tak jsme se dozvěděli, že léky, které bereme, když jsme nemocní, jsou chemickými sloučeninami. A paradoxně nejsou vždy zdravé, lepší je čaj.

Teď proč to říkám, a jak to souvisí s naším tématem o bláznovství kříže? Někteří moji učitelé ze základní školy patřili do organizace mládeže Lidového hnutí za nezávislost Angoly, byli zapřisáhlí a nenapravitelní marxisté, kteří popírali Boha a šikanovali křesťany. Dokázali k tomu využít každé příležitosti. Teď se jedna naskytla. Učitel nám řekl, že se všechno dá zkoumat vědecky a dokázat na experimentech, až na nesmyslnou víru v Boha. Prý mám prosit svého otce, baptistického kazatele, aby nabídl nějaký experiment, který by dokázal Boží existenci. Otec na tyto provokace nejdřív nereagoval, potom odpovídal písemně. Věřil, že když odpoví učitelovi, dá nám pokoj. Nedal. Učitel nám tátovy dopisy četl a pejorativně komentoval. Právě v jednom z nich otec citoval apoštola Pavla a zmínil bláznovství kříže. Pro učitele to znělo jako přiznání, že křesťané jsou blázni. Buď nepochopil smysl, nebo zkresloval fakta k obrazu svému. Přiznám se, že jsem tomu tenkrát ani já nerozuměl.

Otec mi vysvětlil, že tento text je dobrou odpovědí každému, kdo začne vědecky zkoumat víru a Boha. A kdo to nepochopí, není vůbec moudrý, a neměl by se pouštět do vědy. Je to nemilé zjištění, že učitel, který vás učí, a snaží se, aby vás to bavilo, není moudrý. Aspoň takhle jsem se začal dívat na svého učitele marxistu, i když mi otec neřekl přímo, že můj učitel není moudrý.

To, že svět svou moudrostí nepoznal Boha, neznamená, že ti, kdo Boha poznali, nejsou moudří. Pavel jenom říká, že nemůžeme poznat Boha moudrostí tohoto světa. Jinak řečeno

nemůžeme poznat Boha zkoumáním v laboratoři, experimentováním s ním, jako s nějakým králíkem.

Proto slova o kříži jsou pro ty, kdo by takto chtěli nalézt Boha, bláznovstvím a kamenem úrazu. Ani vědecké důkazy, ani filosofické argumenty nemohou být pilíři víry a poznání Boha.

Podstatnější pro naši víru nejsou naše argumenty, ale naše přesvědčení a zkušenosti s Božím působením v našem světě, a v našich osobních životech. K tomu, abychom tvrdili, že známe Boha, nebo víme o Bohu, nestačí, když se naučíme nějaké ty otázky a odpovědi z katechismu. Boha poznáváme, když poznáváme stopy jeho jednání v dějinách. Více než hledání důkazů Božího působení ve světě je osobní zkušenost Boží přítomnosti v mém osobním životě. Intelektuální znalosti o Bohu mi nestačí, pokud nejsou podpořené zkušenostmi ze setkání s Bohem, s jeho milosrdenstvím a požehnáním.

Bůh se stal člověkem skrze Ježíše Krista, aby se nám dal lépe poznat, abychom měli s Bohem trochu jinou, pro nás uchopitelnější, zkušenost. Ježíš nás naučil poslušnost Bohu, důvěru v jeho sliby. Naučil nás modlit se, abychom skrze modlitbu zůstávali ve spojení se svým Bohem.

Možná ta zkušenost spojení s Bohem skrze modlitby mi umožní poznat Boha jinak, chápat ho jinak než rozumem. Bez toho nemohu pochopit, že se Bůh nechal ukřížovat, když kříž je symbolem slabosti, krachu, zavržení. Kříž je kamenem úrazu a bláznovstvím pro všechny, kteří si zakládají na moudrosti tohoto světa, to jest pro ty, kteří chtějí dokázat Boha vědeckým poznáním. Pavel nekritizuje vědecká poznání. Ale odmítá, aby se nám pletla do víry.

Rezignuje Bůh na svoji moudrost, když odmítá ukázat a dokázat, že je Bohem? Uznáváme svoje bláznovství, když se z různých důvodů snažíme obhájit, přesvědčovat druhé, aby nás uznávali a obdivovali? Děláme mnoho věcí i se sebezapřením tak, abychom získali přízeň druhých lidí. Tím méně chápeme, že se Bůh nepotřebuje obhajovat a dokazovat nám, kým On je. Nechce získat svět na svou stranu? Bůh nás potřebuje spíš zachránit. Potřebuje nám vzít naši iluzi o tom, že ho můžeme nalézt ve svých vědeckých laboratořích jako průzkumný objekt. Boha můžeme dokázat v osobním vztahu s ním, v tom, jak se projevuje v mém, tvém konkrétním životě.

Můžeme tvrdit, že známe Boha, když o něm mluvíme jen na základě toho, co jsme se naučili v katechismu? Můžeme říct, že Bůh je naším Pánem, když mu nenasloucháme? Můžeme říct, že známe Boží vůli, když všechno musí být jen podle nás, a upřednostňujeme vlastní ego? Když pokora je nám cizí? Kristův kříž nám nic z toho nenabízí. Bláznovství kříže vyzdvihuje pokoru, poslušnost Bohu a sebezapření. Kříž nám nabízí dvě možnosti. Buď se od

něho odvrátíme, protože Bůh, který se nechává potupit na kříži je pro nás kamenem úrazu. Nebo přijmeme Boha takového, jaký se nám jeví.

Pavel zdůrazňuje, že kážeme Krista ukřižovaného. Skrze něho objevujeme zcela jiného Boha, než jakého si svět představuje. Objevujeme Boha, který přichází s obětí lásky. A nabízí nám důvěru v lásku, která může změnit nás a náš svět. Věřím, že láska je mocnější než věda. Může napomáhat k budování lepšího, chceme-li i modernějšího, světa.

Ostatně, pavěda mého marxistického učitele mě přestala bavit. Když přicházel s dalšími experimenty, já myslel na jeho následné rýpavé poznámky a vzkazy pro mého otce.

Postupem času jsem si uvědomil, že kříž, který je bláznovstvím pro některé, se pro nás stává zjevením mocného Boha, původcem lásky a skutečného života. A my můžeme zvěstovat Krista ukřižovaného. Každý může nést svůj kříž a stát se znamením a viditelným důrazem Boží přítomnosti v našem světě, skrze lásku, milosrdenství, úctu k Bohu a k bližním, a sebezapření.
Amen